

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1

Tel./fax: 286 840 129

E-mail: gabriela.samanova@soc.cas.cz

Názory na podílení se občanů na rozhodování

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2010, v10-02</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>1. – 8. 2. 2010</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1105</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PD.86, PD.89</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>15. března 2010</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Gabriela Šamanová</i>

Do únorového šetření Centra pro výzkum veřejného mínění byla zařazena otázka zjišťující, ve kterých případech by se měli podle účastníků výzkumu na rozhodování podílet volení zástupci a ve kterých přímo občané.¹ Respondentům byla také předložena otázka, zda souhlasí či nesouhlasí s tím, aby byla v České republice vyhlašována referenda, ve kterých by občané mohli rozhodovat o všech závažných celospolečenských otázkách.²

Převážná většina dotázaných by vyhlašování referend k závažným celospolečenským otázkám uvítala. Souhlas vyjádřilo „rozhodně“ 42 % a „spíše“ dalších 40 % oslovených občanů (pro přehled výsledků viz graf 1). Přes naprosto většinový souhlas napříč všemi sociodemografickými skupinami, byly v rozložení odpovědí nalezeny některé statisticky významné rozdíly. S vyhlašování referend ve srovnání s ostatními vzdělanostními

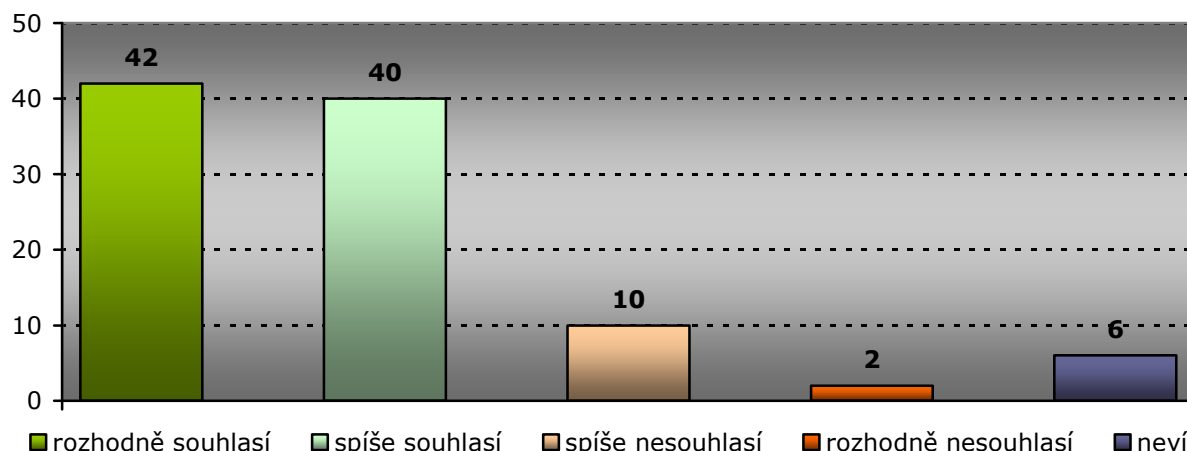
¹ Znění otázky: „Měli by podle Vás v následujících případech rozhodovat volení politici nebo přímo občané? O zákonech, o mezinárodních smlouvách, o celospolečenských otázkách, o místních otázkách.“

² Znění otázky: „Souhlasíte nebo nesouhlasíte s tím, aby v České republice byla vyhlašována referenda, ve kterých by občané mohli rozhodovat o všech závažných celospolečenských otázkách?“

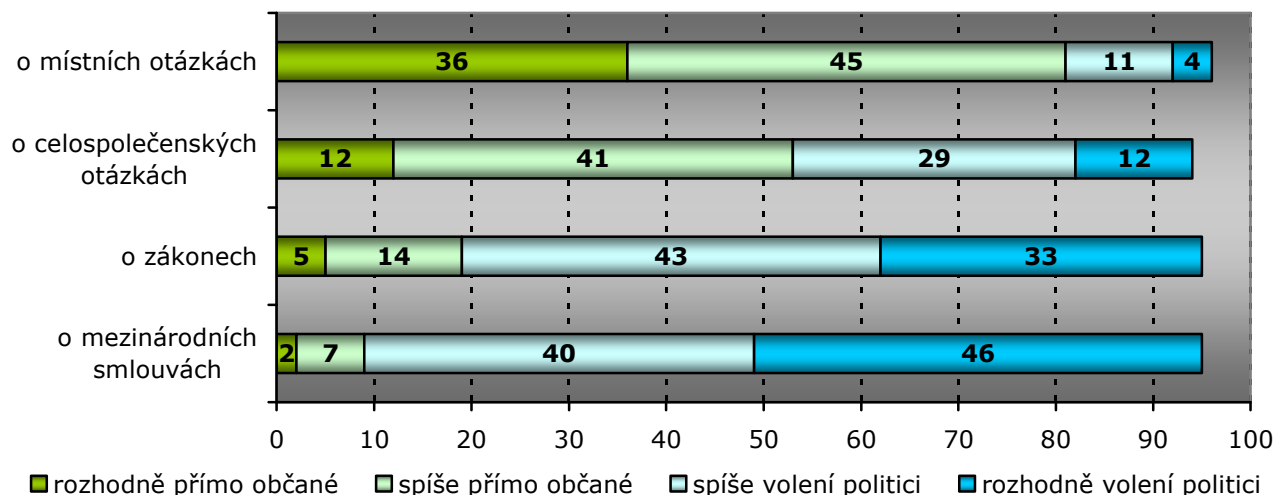
skupinami častěji nesouhlasili lidé vysokoškolsky vzdělaní. Častěji také nesouhlasili lidé se subjektivně deklarovanou dobrou životní úrovní. Respondenti z nejmladší věkové kategorie (do 30 let), lidé se základním vzděláním a lidé se subjektivně deklarovanou špatnou životní úrovní uváděli častěji než ostatní skupiny dotázaných odpověď „nevím“.

Graf 1: (Ne)souhlas s vyhlásováním referend k závažným celospolečenským otázkám (v %)

V další části dotazníku se účastníci výzkumu vyjadřovali k tomu, zda mají o některých otázkách rozhodovat volení zástupci či přímo občané. Přesvědčivá většina dotázaných (81 %) se domnívá, že o místních otázkách by měli rozhodovat přímo občané (36 % rozhodně přímo občané, 45 % spíše přímo občané). V případě celospolečenských otázek by rozhodování nechalo na občanech 53 % respondentů (12 % rozhodně, 41 % spíše). Rozhodování o zákonech a mezinárodních smlouvách by většina oslovených občanů svěřila voleným zástupcům. Pro podrobný přehled výsledků viz graf 2.

Graf 2: Kdo by měl rozhodovat v následujících případech? (v %)

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“. Položky jsou řazeny sestupně podle dosaženého skóre odpovědí „rozhodně přímo občané“.

Rozložení odpovědí podle sociodemografických charakteristik odpovídá předchozí otázce, lidé s dobrou životní úrovní častěji preferují svěřit rozhodování do rukou politikům, a to ve všech čtyřech zkoumaných případech. A naopak lidé se špatnou životní úrovní častěji upřednostňují, aby rozhodovali přímo občané. Vliv vzdělání se projevila u rozhodování o zákonech a mezinárodních smlouvách, kdy se vysokoškolsky vzdělaní lidé častěji přiklánějí k názoru, že o těchto věcech by měli rozhodovat volení zástupci.